

Na podlagi osmega in enajstega odstavka 10. člena, osmega odstavka 14. člena, petega odstavka 36. člena in za izvrševanje prvega odstavka 28. člena ter 68. člena Zakona o semenskem materialu kmetijskih rastlin (Uradni list RS, št. 25/05 – uradno prečiščeno besedilo in 41/09) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

P R A V I L N I K

o pridelavi in trženju semena ohranjalnih sort in sort, razvitih za pridelavo v posebnih pogojih

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa posebne zahteve za pridelavo semena, posebne zahteve glede kakovosti semena ter glede pakiranja in označevanja semena, največje količine semena ohranjalnih sort, ki se smejo pridelovati in tržiti, roke in način obveščanja o pridelavi in trženju semena, izvrševanje uradnega nadzora nad pridelavo in trženjem semena ter naknadno kontrolo semena ohranjalnih sort in sort, razvitih za pridelavo v posebnih pogojih, v skladu z:

– Direktivo Komisije 2008/62/ES z dne 20. junija 2008 o določitvi nekaterih odstopanj za sprejetje kmetijskih domačih sort in sort poljščin, ki so naravno prilagojene na lokalne in regionalne pogoje in so ogrožene zaradi genske erozije, ter za trženje semena in semenskega krompirja navedenih domačih sort in sort poljščin (UL L št. 162 z dne 21. 6. 2008, str. 13), in

– Direktivo Komisije 2009/145/ES z dne 26. novembra 2009 o določitvi nekaterih odstopanj za sprejetje domačih sort in sort zelenjadnic, ki se tradicionalno gojijo v posebnih krajih in regijah in so ogrožene zaradi genske erozije in sort zelenjadnic, ki nimajo resnične vrednosti za komercialno pridelavo, ampak so se razvile za pridelavo v posebnih pogojih ter za trženje semena navedenih domačih sort in sort zelenjadnic (UL L št. 312 z dne 27. 11. 2009, str. 44).

2. člen

(ohranjalne sorte in sorte razvite za pridelavo v posebnih pogojih)

(1) Domače sorte in sorte krmnih rastlin, žit, pese, oljnic in predivnic, krompirja in zelenjadnic, ki se tradicionalno gojijo in so naravno prilagojene na lokalne in regionalne pogoje in so ogrožene zaradi genske erozije (v nadaljnjem besedilu: ohranjalne sorte) so sorte, ki so kot take vpisane v sortno listo v Republiki Sloveniji v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin (v nadaljnjem besedilu: sortna lista), oziroma v skupni katalog sort poljščin v skladu z Direktivo Sveta 2002/53/ES z dne 13. junija 2002 o skupnem katalogu sort poljščin (UL L št. 193 z dne 20. 7. 2002, str. 1), zadnjič spremenjeno z Uredbo (ES) št. 1829/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. septembra 2003 o gensko spremenjenih živilih in krmih (UL L št. 268 z dne 18. 10. 2003, str. 1), ali v skupni katalog sort zelenjadnic v skladu z Direktivo Sveta 2002/55/ES z dne 13. junija 2002 o trženju semena zelenjadnic (UL L št. 193 z dne 20. 7. 2002, str. 33), zadnjič spremenjeno z Direktivo Komisije 2006/124/ES z dne 5. decembra 2006 o spremembi Direktive Sveta 92/33/EGS o trženju razmnoževalnega in sadilnega materiala zelenjadnic, razen semena in Direktive Sveta 2002/55/ES o trženju semena zelenjadnic (UL L št. 339 z dne 6. 12. 2006, str. 12).

(2) Sorte zelenjadnic, ki nimajo pomembne vrednosti za tržno pridelavo zelenjave, ampak so se razvile za pridelavo v posebnih klimatskih, talnih ali agrotehničnih pogojih (v nadaljnjem besedilu: vrčičarske sorte), so sorte, ki so kot take vpisane v sortno listo oziroma v skupni katalog sort zelenjadnic.

3. člen

(splošne zahteve za seme ohranjalnih in vrčičarskih sort)

(1) Če ni s tem pravilnikom drugače določeno, se za pridelavo in trženje semena ohranjalnih sort uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja trženje semena krmnih rastlin in pese, pravilnika, ki ureja trženje semena žit, pravilnika, ki ureja trženje semena oljnic in predivnic, pravilnika, ki ureja trženje semena zelenjadnic, ter pravilnika, ki ureja trženje semenskega krompirja.

(2) Če ni s tem pravilnikom drugače določeno, se za pridelavo in trženje semena vrčičarskih sort uporabljajo določbe pravilnika, ki ureja trženje semena zelenjadnic.

II. POSEBNE ZAHTEVE ZA SEME OHRANJEVALNIH SORT

1. Pridelava semena

4. člen

(obvestilo o nameravani pridelavi)

(1) Dobavitelj mora vsako leto pred začetkom pridelave obvestiti Fitosanitarno upravo Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: Uprava) o nameravani pridelavi semena ohranjalnih sort. Obvestilo v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, vsebuje najmanj podatke o:

– dobavitelju: osebno ime in naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež dobavitelja ter njegovo neponovljivo registrsko številko,

– pridelovalcu, kadar le-ta prideluje seme v imenu in na račun dobavitelja: osebno ime, naslov stalnega ali začasnega prebivališča ali firmo in sedež pridelovalca,

– mestu pridelave: naslov in identifikacijsko oznako KMG-MID kmetijskega gospodarstva, ki se kmetijskemu gospodarstvu dodeli ob vpisu v register kmetijskih gospodarstev (v nadaljnjem besedilu: register KMG) v skladu s predpisom, ki ureja register KMG,

– ohranjalnih sortah, ki jih bo prideloval; za vsako ohranjalno sorto mora navesti:

1. vrsto in sorto rastlin,

2. lokacijo zemljišča, na katerem bo semenski posevek: identifikacijsko oznako GERK-PID zemljišča, dodeljeno temu zemljišču ob vpisu v register KMG v skladu s predpisom, ki ureja register KMG,

3. predviden obseg pridelave (površino),

4. pričakovano količino semena, ki bo pridelana na prijavljeni površini.

(2) Dobavitelj mora obvestiti Upravo o nameravani pridelavi semena ohranjalnih sort do naslednjih predpisanih rokov:

1. žita:

– do 15. septembra za ozimna žita,

– do 15. februarja za jara žita,

– do 1. aprila za koruzo in sirek,

– do 10. junija za navadno ajdo in navadno proso;

2. krmne rastline in pesa:

– do 15. marca za spomladansko setev krmnih rastlin in peso,

– do 15. avgusta za jesensko setev krmnih rastlin;

3. oljnice in predivnice:

– do 15. marca za spomladansko setev oljnic in predivnic,

– do 15. avgusta za jesensko setev oljnic in predivnic;

4. krompir:

– do 15. marca;

5. zelenjadnice:

– do 15. januarja za plodovke, čebulnice, lobodovke, beluše in solato,

– do 15. februarja za kapusnice (križnice), bučnice, bob in grah,

– do 15. marca za sladko koruzo in fižol,

– do 1. maja za podzemno kolerabo, vrtno redkev, endivijo, radič in motovilec.

(3) Obrazec obvestila o semenski pridelavi je dostopen na Upravi in na spletni strani Uprave (<http://www.furs.si>). Dobavitelj pošlje obvestilo Upravi po navadni ali po elektronski pošti.

(4) Na podlagi podatkov o pričakovanih količinah pridelanega semena, zbranih iz obvestil iz prvega odstavka tega člena, Uprava preveri, ali bi lahko bile s predvideno pridelavo prekoračene največje predpisane količine semena ohranjevalnih sort, ki se lahko tržijo in so določene v 10. členu tega pravilnika. Če ugotovi, da te količine semena ne bodo prekoračene, Uprava o tem obvesti dobavitelje najpozneje v 10 dneh po preteku rokov iz drugega odstavka tega člena.

5. člen

(posebne zahteve za pridelavo ohranjevalnih sort)

(1) Seme ohranjevalnih sort se lahko prideluje le, če je dobavitelj Upravo obvestil o nameravani pridelavi iz prvega odstavka prejšnjega člena.

(2) Seme posamezne ohranjevalne sorte se sme pridelovati samo v regiji porekla ohranjevalne sorte ali v dodatnem območju za pridelavo semenskega materiala, ki ga odobri Uprava v skladu s predpisom, ki ureja postopek vpisa sorte v sortno listo.

(3) Za setev ali saditev semenskih posevkov za pridelavo semena je treba uporabiti seme, pridelano v skladu s splošno uveljavljenimi postopki in metodami za vzdrževanje sorte.

(4) Pri določenih sortah zelenjadnic, ki so v sortno listo ali v skupni katalog sort zelenjadnic vpisane kot sorte, pri katerih se sme semenski material pridelovati kot standardno seme, se lahko semenski material prideluje in trži le kot standardno seme.

2. Priprava semena za trg

6. člen

(posebne zahteve za seme ohranjevalnih sort)

(1) Seme ohranjevalne sorte krmnih rastlin, žit, pese, oljnic in predivnic mora glede kakovosti izpolnjevati zahteve za najnižjo dovoljeno kategorijo uradno potrjenega semena, predpisane v prilogi 1 in 2 pravilnika, ki ureja trženje semena posameznih vrst oziroma skupin kmetijskih rastlin iz 3. člena tega pravilnika.

(2) Seme ohranjevalne sorte zelenjadnic mora glede kakovosti ustrezati zahtevam za kategorijo certificirano seme ali kategorijo standardno seme v skladu s pravilnikom, ki ureja trženje semena zelenjadnic iz 3. člena tega pravilnika.

(3) Ne glede na določbe prvega in drugega odstavka tega člena za seme ohranjevalnih sort ne veljajo zahteve glede sortne čistosti. Imeti morajo takšno sortno čistost, da se glede na vrsto rastline in metodo vzdrževanja sorta jasno loči od drugih sort iste vrste.

(4) Semenski krompir ohranjevalne sorte mora izpolnjevati zahteve za najnižjo dovoljeno kategorijo uradno potrjenega semena, predpisane s pravilnikom, ki ureja trženje semenskega krompirja iz 3. člena tega pravilnika.

(5) Ne glede na določbe prejšnjega odstavka se lahko partije semenskega krompirja tržijo, tudi če ne izpolnjujejo zahtev glede velikosti gomoljev v partiji.

7. člen

(preverjanje izpolnjevanja posebnih zahtev)

(1) Semena ohranjevalnih sort ni treba uradno potrditi. Izpolnjevanje zahtev iz prejšnjega člena zagotavlja dobavitelj sam.

(2) Dobavitelj mora zagotoviti, da se vzorci za analizo kakovosti semena odvzamejo iz homogenih partij semena.

(3) Za vzorčenje semena in opravljanje analiz kakovosti semena se uporabljajo metode Mednarodne zveze za testiranje semena, ki so dostopne na Upravi in na spletni strani Uprave (<http://www.furs.si>).

8. člen

(posebne zahteve glede pakiranja in označevanja)

(1) Seme ohranjevalnih sort se lahko trži le v homogenih partijah in zaprtih pakiranjih, ki imajo ustrezen sistem zapiranja in označevanja.

(2) Pakiranje semena mora dobavitelj zapreti tako, da jih ni mogoče odpreti brez poškodbe sistema zapiranja ali poškodbe na etiketi ali na pakiranju. Za zagotovitev izvirnosti zapiranja sistem zapiranja sestavlja etiketa ali pritrditev uradne plombe.

(3) Pakiranje semena ohranjevalnih sort morajo biti označena z etiketo dobavitelja ali pa morajo biti podatki natisnjeni ali odtisnjeni neposredno na embalažo.

(4) Na etiketi oziroma na embalaži morajo biti natisnjeni naslednji podatki:

– ime in naslov dobavitelja ali njegova registrska številka,

– vrsta,

– ime ohranjevalne sorte,

– pri semenu poljščin besedilo »ohranjevalna sorta«,

– pri semenu zelenjadnic besedilo »certificirano seme ohranjevalne sorte« ali »standardno seme ohranjevalne sorte«,

– regija porekla,

- oznaka dodatnega območju za pridelavo semena, če se območje pridelave semena razlikuje od regije porekla,
- številka partije semena, ki jo navede dobavitelj,
- leto zapiranja, izraženo kot »zaprto ...« (leto), ali leto zadnjega vzorčenja za ponovno analizo kalivosti, izraženo kot: »vzorčeno ....« (leto); za semenski krompir samo »zaprto ....« (leto),
- neto ali bruto masa pakiranja ali navedeno število semen; za semenski krompir samo neto ali bruto masa pakiranja,
- kadar je seme tretirano, beseda »tretirano:...« (ime fitofarmacevtskega sredstva (FFS),
- besedilo »Pravila in standardi ES«.

(5) Če je na etiketi navedena masa semena in se uporabijo granulirana fitofarmacevtska sredstva, snovi za oblaganje ali drugi trdni dodatki, se na etiketi navedejo lastnosti kemične obdelave ali dodatkov in približno razmerje med maso klobčičev ali čistih semen in celotno maso, razen pri semenskem krompirju.

3. Trženje semena

9. člen

(posebne zahteve za trženje)

Seme ohranjalne sorte se lahko trži le v regiji porekla in če je bilo pridelano v regiji porekla ali v dodatno odobrenem območju za pridelavo semenskega materiala v skladu s predpisom, ki ureja postopek vpisa sorte v sortno listo.

10. člen

(količinske omejitve semena poljščin)

(1) Količina semena posamezne ohranjalne sorte krmnih rastlin, žit, pese, oljnic in predivnic ter semenskega krompirja, ki se sme tržiti v določenem letu, ne sme presegati 0,5% količine semena iste vrste kmetijske rastline, ki se uporabi za setev v Republiki Sloveniji v eni rastni dobi, ali količine, ki je potrebna za setev 100 ha, pri čemer se upošteva večja količina.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka pri krmnem grahu, pšenici, ječmenu, koruzi, krompirju, oljni ogrščici in sončnici ta količina ne sme presegati 0,3% količine semena teh vrst kmetijskih rastlin, ki se uporabi za setev v Republiki Sloveniji v eni rastni dobi, ali količine, ki je potrebna za setev 100 ha, pri čemer se upošteva večja količina.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena pri ajdi in prosu ni količinskih omejitev.

(4) Skupna količina semena vseh ohranjalnih sort posamezne vrste krmnih rastlin, žit, pese, oljnic in predivnic ter semenskega krompirja ne sme presegati 10% količine semena iste vrste kmetijskih rastlin, ki se uporabi za setev v Republiki Sloveniji v eni rastni dobi.

(5) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka se v primeru, kadar količina semena iz prejšnjega odstavka ne zadostuje za setev 100 ha, največja skupna dovoljena količina semena poveča tako, da zadostuje za setev 100 ha.

(6) Največje dovoljene količine semena ohranjalnih sort krmnih rastlin, žit, pese, oljnic in predivnic ter semenskega krompirja iz tega člena, preračunane v konkretne podatke, se objavijo v uradnem glasilu Uprave in na spletni strani Uprave (<http://www.furs.si>).

11. člen

(količinske omejitve semena zelenjadnic)

Količina semena posamezne ohranjalne sorte zelenjadnic, ki se sme tržiti v določenem letu, ne sme presegati količine semena, ki je potrebna za pridelavo zelenjave na površini, ki je navedena v prilogi, ki je sestavni del tega pravilnika.

III. POSEBNE ZAHTEVE ZA SEME VRTIČKARSKIH SORT

12. člen

(posebne zahteve za seme vrtničarskih sort)

(1) Seme vrtničarskih sort zelenjadnic mora glede kakovosti ustrezati zahtevam za kategorijo standardno seme, v skladu s pravilnikom, ki ureja trženje semena zelenjadnic iz 3. člena tega pravilnika.

(2) Ne glede na določbo prejšnjega odstavka za seme vrtničarskih sort ne veljajo zahteve glede sortne čistosti. Imeti morajo takšno sortno čistost, da se glede na vrsto rastline in metodo vzdrževanja seme jasno loči od semena drugih sort iste vrste.

(3) Izpolnjevanje zahtev iz prvega in drugega odstavka tega člena zagotavlja dobavitelj sam.

(4) Dobavitelj mora zagotoviti, da se vzorci za analizo kakovosti semena odvzamejo iz homogenih partij semena.

(5) Za vzorčenje semena in opravljanje analiz kakovosti semena se uporabljajo metode Mednarodne zveze za testiranje semena, ki so dostopne na Upravi in na spletni strani Uprave (<http://www.furs.si>).

13. člen

(posebne zahteve glede pakiranja in označevanja vrtničarskih sort)

(1) Seme vrtničarskih sort se lahko trži le v homogenih partijah in zaprtih pakiranjih, ki imajo ustrezen sistem zapiranja in označevanja.

(2) Pakiranja semena mora dobavitelj zapreti tako, da jih ni mogoče odpreti brez poškodbe sistema zapiranja ali poškodbe na etiketi ali na pakiranju. Za zagotovitev izvirnosti zapiranja sistem zapiranja sestavlja etiketa ali pritrditev uradne plombe.

(3) Pakiranja semena vrtničarskih sort morajo biti označena z etiketo dobavitelja ali pa morajo biti podatki natisnjeni ali odtisnjeni neposredno na embalažo.

(4) Na etiketi oziroma na embalaži morajo biti natisnjeni naslednji podatki:

- ime in naslov dobavitelja ali njegova registrska številka,
- vrsta,
- ime sorte,
- besedilo »vrtničarska sorta«,
- številka partije semena, ki jo navede dobavitelj,
- leto zapiranja, izraženo kot »zaprto ...« (leto), ali leto zadnjega vzorčenja za ponovno analizo kalivosti, izraženo kot: »vzorčeno ....« (leto),
- neto ali bruto masa pakiranja, ali navedeno število semen,

– kadar je seme tretirano, beseda »tretirano:...« (ime fitofarmacevtskega sredstva (FFS)),

– besede »Pravila in standardi ES«.

(5) Če je na etiketi navedena masa semena in se uporabijo granulirana fitofarmacevtska sredstva, snovi za oblaganje ali drugi trdni dodatki, se na etiketi navedejo lastnosti kemične obdelave ali dodatkov in približno razmerje med maso klobčičev ali čistih semen in celotno maso.

14. člen

(količinske omejitve)

Seme vrčičarskih sort se sme tržiti samo v majhnih pakiranjih, ki ne presegajo neto mase, ki je za posamezno vrsto navedena v prilogi.

IV. OBVEŠČANJE, NADZOR IN NAKNADNA KONTROLA

15. člen

(obveščanje o trženju in evidenca pridelave)

(1) Dobavitelj, ki trži seme ohranjalnih sort ali seme vrčičarskih sort, mora Upravi do 31. januarja za preteklo leto sporočiti količino semena za vsako ohranjalno ali vrčičarsko sorto, ki jo je dal na trg. Dobavitelj sporoči podatke Upravi po navadni ali po elektronski pošti.

(2) Uprava v okviru evidences pridelave semenskega materiala kmetijskih rastlin vodi evidenco o podatkih iz obvestila o nameravani pridelavi semena ohranjalnih sort iz prvega odstavka 4. člena tega pravilnika, o morebitnih omejitvah pridelave ter o količinah iz prejšnjega odstavka.

16. člen

(podrobnejša ureditev nadzora nad pridelavo in trženjem)

Fitosanitarni inšpektorji v okviru nadzora v skladu z zakonom, ki ureja semenski material kmetijskih rastlin, preverjajo, ali:

- dobavitelj prideluje oziroma trži seme ohranjalne sorte ali seme vrčičarske sorte, ki je vpisana kot taka v sortno listo,
- dobavitelj prideluje oziroma trži seme ohranjalne sorte na območju, določenem z odločbo o vpisu te sorte v sortno listo,
- dobavitelj prideluje oziroma trži seme ohranjalne sorte do največje dovoljene količine,
- dobavitelj trži seme vrčičarske sorte v predpisanih majhnih pakiranjih.

17. člen

(naknadna kontrola)

(1) Seme ohranjalnih sort in seme vrčičarskih sort se vključi v program naknadne kontrole, ki se izvaja v skladu z zakonom, ki ureja semenski material. V naknadni kontroli semena ohranjalnih sort se ne glede na določbe predpisov iz 3. člena tega pravilnika preverja kalivost, sortna pristnost in sortna čistost ohranjalnih sort.

(2) Pristojni inšpektor odvzame uradne vzorce semena ohranjalnih sort za naknadno kontrolo. Delež vzorcev v naknadni kontroli je od 5% do 10% vseh partij semena.

(3) Za opravljanje naknadne kontrole se uporabljajo metode za naknadno kontrolo semena kmetijskih rastlin, v katerih je določen tudi način odvzema vzorcev. Metode so dosegljive pri Upravi in na njeni spletni strani (<http://www.furs.si>).

V. KONČNI DOLOČBI

18. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o pridelavi in trženju semena ohranjalnih sort (Uradni list RS, št. 49/09).

19. člen

(začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati 1. januarja 2011.

Št. 007-340/2010

Ljubljana, dne 23. decembra 2010

EVA 2010-2311-0165

mag. Dejan Židan l.r.
Minister
za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

[Priloga: Največja dovoljena površina za pridelavo zelenjave, za katero se sme tržiti seme ohranjalne sorte zelenjadnic in majhna pakiranja semena vrčičarskih sort](#)